

■ ■ Martin Schibbye (tv) och Johan Ulff, medlemmar i RKU, besökte Palestina och Israel för några veckor sedan.

Här kommer det första av deras reportage, om palestinska studenters kamp mot ockupations-

makten för rätten till sin utbildning. I kommande nummer får vi möta israeliska värnpliktiga som vägrar tjänstgöra på ockuperad mark, återockupationens effekt på Västbanken och ett Israel tydligt drabbat av bojkotten.

Studenternas Intifada

– öppnar det av Israel stängda universitetet i Hebron

Studentkåren ska bryta upp portarna till Hebrons Universitet idag. Det har varit stängt i sex månader av den israeliska armén, men nu får det vara nog", säger **Safwat Balasi** som ler med hela ansiktet.

Skolvägen från hans hem i det palestinska flyktinglägret Aroub utanför Hebron till universitetet tar mellan en timme och ett halvår.

Hebron ligger 35 kilometer söder om Jerusalem i en dalgång omgiven av höjder. Här lever 140000 palestinier och sedan 1968 även 500 militanta judiska bosättare. På arabiska heter den al Khalil, vännen, efter profeten Abraham. Han levde och begravde sin Sara här efter långa förhandlingar, sedan också sig själv. Av israelerna ses Hebron som den som den första judiska staden.

Efter kriget 1967, då Israel ockuperade Västbanken och Gaza, fick de som ville se ett "StorIsrael" chansen att flytta fram sina positioner. När de första bosättarna kom för att fira påsken i Hebron 1968 hyrde de ett Hotel i den gamla staden. Dagen efter kom lastbilarna med ägodelar och hundratals soldater för att skydda dem. Abrahammoskén delades i två och ena

halvan gjordes till synagoga.

Den 25 februari 1995 sköt Baruch Goldstein ihjäl 29 palestinier i moskén, innan han själv sköts till döds av israeliska soldater. I den största bosättningen utanför Hebron, som Goldstein kom ifrån restes ett monument över honom. Idag finns ännu flera bosättningar både i själva stadskärnan och utanför staden

Halvvägs till universitetet tvingas vi byta taxi och gå igenom en vägspärr. Medan vi väntar på nästa taxi pekar Safwat ut de nya hus som byggts i bosättningarna runt om staden. När taxin är full så kör den.

Österut ligger Kiryat Arba, bosättningen grundades 1972 och består av 4000 hus. Den utgör ryggraden i bosättningarna kring Hebron och hindrar staden från att växa i östlig riktning.

Inne i staden ligger flera mindre bosättningar. Många av dem mobila som sedan permanentats. I stadskärnan har UNRWA:s byggnad ockuperats av bosättare, även en palestinsk skola och busstationen har tagits över av bosättare. På taken kring grönsaksmarknaden lever tjugo familjer. Bosättarna använder 85 procent av stadens

vatten. Över hundratusen palestinier får disponera de övriga procenten.

Palestinierna skyddar sig mot stenar och avfall från bosättarna på taken genom att sätta upp hönsnät. Men urinen rinner igenom. Ibland utträttar soldater och bosättare sin behov i palestiniernas vattentankarna som står på taken.

*

Vi går tillsammans med Safwat över ihopdragna rasmassor och betongfundament som dragits ihop för att hindra biltrafiken från att passera. När vi har passerat vägspärrer möter vi en studentkamrat till Safwat. Han håller ett sönderskjutet grönt pass i handen. Israelerna makulerade hans pass med kulor – kaliber 5,56.

Han visar stolt upp sitt pass för kamraterna och skrattar. Han är lättad över att ha kommit så lindrigt undan. Nu börjar problemet med att få ett nytt pass. Det är nästintill omöjligt eftersom den palestinska administrationen knappt fungerar.

Utan giltigt pass eller giltiga ID-handlingar är han i princip belagd med husarrest. Det är olagligt att inte kunna identifiera sig och passet måste tas med överallt. Påträffar Israelerna honom på väg till skolan eller hem så kommer han att omhändertaras och förhöras. Palestinier har olikfärgade id-handlingar beroende på var de kommer ifrån, blått pass för Jerusalem, grönt och orange för Västbanken.

I december 2002 avslöjades det att militären som bevakade vägspärrarna runt Hebron hade kommit på ett nytt sätt att tortera palestinier. Soldaterna skrev namn på kroppsdelar och behandlingar på små lappar som man la i en hjälm. På lapparna stod saker som "bryt ena armén", "skjut sönder knäskålarna" eller "knäck näsbenet". Omhändertagna palestinier fick sedan dra en lapp och själv läsa upp sin dom innan den verkställdes på plats med automatkarbinernas kolvar.

Framför Hebrons Universitet träffar Safwat fler kamrater från PFLP:s studentorganisation "The Progressive Student Labour Front". **Ziad Hussein** hälsar på oss och berättar snabbt vad som hänt. Att ett uttalande har antagits och att studentkåren öppnat portarna.

Uttalandet slår fast att det är

den israeliska armén som är skyldig till att universitetet har varit stängt i sex månader och att studentkåren, som representerar 4 200 studenter, nu beslutat sig för att bryta upp låsen och dra igång undervisningen: i strid med den militärorden som menar att Hebrons Universitetet ska vara stängt på grund av säkerhetsskäl. Enligt Sharon är nämligen Hebrons Universitet en plantskola för "palestinsk extremism". Ziad läser uttalandet högt, det avslutad med orden "Sharon vill kväva vår rätt till utbildning. Vi har bara en sak att säga honom – bort med tassarna från vårt universitet".

*

Vi går på rad in genom portarna till det nyöppnade universitetet. Vi är sist in.

När vi passerar huvudentrén drar en representant från studentkåren en kedja genom porten för att förankra den i muren som kringgärdar universitetsområdet. På så sätt skapas ett överrullningskydd.

– Vi får några minuters förvarning om israeliska armén kommer, säger studenten som sätter fast kedjan till Ziad. De kan inte bara rulla in, utan hejdas och måste klippa upp kedjan.

Väl inne på universitetsområdet är stämningen förvånansvärt lugn. Studenter sitter i skuggan under träden, på trapporna utanför institutionerna och på utomhuscaféet.

Det är packat med folk och vi tar oss fram till administrationsbyggnaden för att prata med **Naim Daour** från universitetsledningen.

Det är vårt första möte i Palestina där det inte serveras té.

När vi slagit oss ner kommer två uniformt klädda killar från den temporära fredsstyrkan i Hebron (TIPH) in i rummet. De hälsar och slår sig ner.

– Vi hörde vad som hänt och kom hit direkt, säger en av dem till Naim.

Den andra pratar i mobiltelefonen. "Det verkar lugnt men IDF kan komma när som helst. Vi stannar utanför området och övervakar vad som sker."

Han lägger på mobilen och vänder sig till Naim igen.

– Det är första gången jag är här inne på universitetet. Jag kom till Hebron för sex månader sen och det här stället har ju alltid varit igenbommat och stängt.

– Vi är mest oroliga för att bosättare ska komma hit och proteserna läggs fram till. Soldaterna är mer beräknliga men bosättarna galna. De kan gå bärsärkagång.

Naim nickar instämmande och berättar för alla bakgrunden till vad som har hänt.

– Den 12 januari fick jag i min

Safwat Balasi (mitten) tillsammans med kamrater i PFLP:s studentorganisation.

hand en militärorden som tvingade oss att stänga universitetet i sex månader. Idag är första gången på dessa sex månader som jag är tillbaka på mitt kontor. Den senaste tiden har ingen undervisning bedrivits här. Nu har studenterna tröttnat på situationen.

– Studentkåren har brutit sönder låsen och öppnat universitetet. Det har hänt en gång förut, då kunde undervisningen pågå i tre dagar innan israelerna kom och stängde skolan igen. Ingen vet vad som kommer att ske nu. Israelerna kommer tillbaka, frågan är bara när. Alla är nervösa, säger Naim och slår ut med armarna.

Naim blir inte avbruten utan fortsätter berätta att öppnandet av universitetet gick fredligt till.

– Beväpnade med ickevåld och rätten till utbildning genomfördes en kollektiv massaktion klockan åtta på morgonen. Låsen klipptes upp och studenterna gick in.

Naim fortsätter att berätta om konsekvenserna av att universitetet varit stängt så länge

– Finansiellt, psykologiskt och kvalitetsmässigt, har det varit en förödande tid för oss. Vi kan bara ge studenterna en teoretisk kunskap, alla utbildningslinjer som byggs på praktik blir nedkortade eftersom det är omöjligt med laborationer och experiment. Psykologiskt är det påfrestande att inte veta om man kommer att kunna ta en examen. Att därtill tvingas byta lokaler och inte veta när och var lektionerna kommer att äga rum är frustrerande. Finansiellt är det en katastrof för universitetet att tvingas ha lokalerna stående tomma och hyra andra skolor för dyra pengar.

– Sammantaget gör situationen det omöjligt för oss som skolledning att planera undervisningen. Planering är A och O för oss. När ska vi ha sommarlov? Det är omöjligt att säga. Vad ska jag säga till lärarna, studenterna eller schemaläggarna?

– Om de stänger universitetet igen får vi gå tillbaka till de temporära lokalerna inne i stan. Vi har som skolledning ett ansvar gentemot studenterna, att de får en bra utbildning. Vi kan inte sitta här

En student kedjar porten till universitetet för att palestinerna ska få några minuters förvarning om israeliska armén kommer

– Om israelerna kommer vill jag konfrontera dem. Jag är så less på detta nu. Vi ska försvara vår skola och hålla den öppen. De israeliska soldaternas närvaro på universitetsområdet är olaglig och ifrågasätter vår rätt till utbildning. Vi kan aldrig acceptera det, säger studenterna Ala Yousef, Ahlam Nael och Shaden Ahmed. Naim Daour (th) från universitetsledningen säger att Israel gör det omöjligt för palestinierna att bedriva en vettig undervisning.

utanför och vänta ut israelerna. Vi kan inte heller utsätta någon för fara.

– Jag är inte rädd. Kanske orolig, men inte rädd avslutar Naim mötet.

*

Vi går ut i den stekande solen igen. Nu har det kommit upp banderoller och plakat på skolgården. Abu Ali Mustafa, PFLP:s förre generalsekreterare citeras på ett plakat: ”Vi blev martyrer för rätten att återvända och för skapandet av en palestinsk stat med Jerusalem som huvudstad, vi blev inte martyrer för nederlagets skull, eller för de som vill etablera en palestinsk stat där det inte ens finns plats för martyrernas gravar”.

Vi frågar Ziad och Safwat vad citatet säger dem. De tittar på citatet ett tag och börjar sedan prata om Intifadan

– Den första Intifadan var folkligare säger Ziad. Det var mer organiserat. På dagarna jobbade man inne i Israel och på kvällar och nätter gjorde man motstånd, kollektivt, folkligt. Det fanns en social bas att falla tillbaka på. Situationen är värre idag. Det vi ser här idag med 4 200 studenter som öppnar ett universitet är inte vanligt. Det är ett symboliskt motstånd. Men vi gör inte detta för att manifesteras lidandet. Vi gör det för att vi vill öppna universitetet, vi kan aldrig acceptera att det hålls stängt, vi kan inte sitta och vänta på en lösning. Det är det Abu Mazen gör. Accepterar vår situation.

Ziad håller med och låter blicken svepa över skolgårdens alla ci-

tat och flaggor från de politiska organisationerna som sitter uppsatta inne på universitetet. Vi frågar om Hamas inflytande bland studenterna.

– Vi är alla eniga konstaterar han. Alla politiska fraktioner tog beslutet om att öppna universitetet tillsammans. Vi konkurrerar inte. Men PFLP är starkare i den norra delen av landet. Hamas fanns inte heller på samma sätt här under den förra Intifadan. Det är ett problem. De har en annan dagordning. Ett fritt Palestina är bara ett av deras projekt. De vill se en islamsk stat. Jag tror väldigt få palestinier vill leva i en sådan stat. Men vi måste visa på ett alternativ till islamisterna, annars har vi oss själva att skylla.

Dagarna innan har israel försökt avrätta Hamasledaren Dr Abdel Aziz Rantizi med en attackhelikopter i Gaza. Alla är självklart förbannade och frustrerade över mordföröket. Men många menar att förklaringen till de många attentaten mot Hamasmedlemmar är att organisationen är nedslusad av agenter. Israel vet var deras ledare befinner sig och kan utsätta dem för attentat. När Israelerna sen ger sig på dem så ser det ut som om de står i första ledet i kampen mot sionisterna. De får uttala sig men också svara på attackerna. Övriga grupper hamnar lätt i skymundan.

Inom PFLP:s studentorganisation förs en diskussion om att hitta ett alternativ till islamisternas taktik med självmordsbombare inne i Israel. Att tydligare visa på ett alternativ med en kombination av kollektiva aktioner och väpnad kamp mot bosättare och soldater. Men situationen erbjuder inte allt för många taktiska valmöjligheter.

*

I universitetets cafeteria är det trångt och bullrigt. Själva serveringsdelen i kafé är inte öppen men alla stolar är upptagna. Det hålls inga lektioner idag, även om skolan är öppen. Läget är för spant.

Vi slår oss ner vid ett bord i kaféet och pratar med tre tjejer som läser Datateknik. De är också medlemmar i studentkåren och har varit med om att fatta beslutet om att öppna universitetet. **Ala Yousef, Ahlam Nael och Shaden Ahmed**, säger alla att stängningen av universitetet är orättvis. Men de är också besvikna över att det inte hålls några lektioner idag.

– När universitetet är stängt känner man sig hemlös, efterlyst och skyldig. Det är också väldigt krävande att ta sig till de temporära lokalerna inne i stan och framförallt dyrare säger Ala Yousef.

– Om israelerna kommer vill jag konfrontera dem. Jag är så less på detta nu. Vi ska försvara vår skola och hålla den öppen. De israeliska soldaternas närvaro på universitetsområdet är olaglig och ifrågasätter vår rätt till utbildning. Vi kan aldrig acceptera det, säger Ahlam Nael

– Men vi kan inte göra något.

Om soldaterna kommer kan vi bara symboliskt visa att vi kämpar för våra rättigheter, flikar Ala Yousef in.

*

Ute på skolgården träffar vi på en annan studentkamrat till Ziad, **Phawaz Chaaraoui**. Han läser litteraturvetenskap för andra året och sitter i skuggan tillsammans med flera andra studenter och läser.

– Studenterna här kan sina rättigheter säger han. Alla är eniga. Att skolan varit stängt i sex månader drabbar hårdast dem som förr reste hit från Gaza och andra städer på Västbanken. IDF kommer tillbaka ikväll och stänger skolan. Så vad ska vi göra. Jag bor ensam och har inte råd att ta mig med taxi till andra lokaler. Det är svårt.

En annan student från Hebron berättar:

– Under återockupationen våren 2002 så förstördes mycket av universitetets infrastruktur betygsregister, filer, scheman och datorer. Detta var ett medvetet drag från israelernas sida. Man ville slå sönder grunden för att kunna bedriva undervisning, säger **Mohamed**

– De soldater vi möter i vägspärrar på väg till skolan, eller de som slog sönder administrationsbyggnaden representerar regeringen för oss. Sharon kan inte skylla på att det är soldater på marken som tar egna initiativ, det är en planmässig förstörelse. De respekterar ingenting, varken kyrkor, moskéer eller universitet. Vi är djur, vi behandlas som djur. Jag har en sex år gammal son. Ibland när jag kommer hem sent så har

han gömt sig i en byrålåda. Det är psykologisk krigföring och det är främst barnen som drabbas, säger Mohamed

Vägarna inne i Hebron kontrolleras av den israeliska armén. De senaste två åren har det rått utgångsförbud under 400 dygn. Successivt har armén under den här tiden stängt av fler gator som leder in till gamla stan och tvingat palestinska affärsinnehavare att slå igen. Ett pärlband av hus har rivits mellan de stora bosättningsarna utanför stadskärnan och Abrahammoskén. För att skapa en ”säker” väg för bosättarna från Kiryat Arba till moskén.

Bosättarna är inte ensamma galningar. De bärs upp och fram av den israeliska staten. I en planmässig skövling av hus och permanenta utgångsförbud har hus efter hus, gata efter gata tagits över och palestinierna fördrivits. Bosättarna är inte många, ett par hundra, soldaterna närmare 2000. Men det räcker, de utgör skillnaden mellan en palestinsk självstyrd stad och en ockuperad stad. Det räcker med huvudgatorna och de omkringliggande kullarna så har man kontrollen över stadens strategiska punkter och kan effektivt se till att ingen handel eller undervisning bedrivs. Att staden förvandlas till ett fängelse.

Ingen israelisk regering har sedan 1967 kunnat eller velat avveckla bosättningarna. Allra minst de i Hebron. Tvärtom har de byggts ut. Mot denna bakgrund är studentkårens kollektiva agerande heroiskt. Det är ett av Intifadans uttryck.

MARTIN SCHIBBYE